

Yerevan, Republic of Armenia
2 Arshakuniats, 15 floor
tel. 568 968, 586 529 fax 528 752
news@aravot.am
www.aravot.am

Արավոտ ԴԱԻԼԻ

օրաթերթ
հրատարակվում է 1994 թ.
գինը՝ 150 դրամ

77/4173/ 26 ապրիլի 2012 հինգշաբթի

ISSN 1829-2224
1 2 0 6 5
9 7718291222003

Կա՞րոյոք վախի մթնոլորտ

Ընդդիմադիր գրեթե բոլոր կուսակցությունները այս ընտրաշաղկի մղում են, որ ժողովուրդն ահաբեկված է: Երեկ այդ գնահատականը կրկնեց ՀՀ Գախազահ Արամ Սարգսյանը՝ հիմնավորելով, թե ինչու էր լուրջ չէ հավատալ սոցիոլոգիական հարցումների արդյունքներին: Եթե խոսքը բուն սոցիոլոգիայի մասին է, ապա բարձր որակավորում ունեցող ընկերությունները հարցումների ժամանակ տարտադիր տալիս են «ստուգողական հարցեր»՝ տատանվողների անկեղծությունը ճշտելու համար:

Բնականաբար, կարելի է կասկածներ ունենալ Gellap-ի կամ ԹԵԼԿԵԻ-ի որակի վերաբերյալ, կարելի է նաև ենթադրել, որ այդ երկու սոցիոլոգիական ընկերությունները կաշառված են ՀՀ իշխանությունների կողմից: Բայց նրանց տվյալները բերել որդես «վախի մթնոլորտի» աղաքացու, ինչ թվում է, այնքան էլ հիմնավոր չէ:

Կա՞րոյոք, Հայաստանում վախի մթնոլորտ: Այդ հարցին տատանվում են համար լուրջ է որոշել՝ արդյոք մեր երկրում իսկապես բռնադատական ուժերն են, ինչպես երբեմն ժողովուրդն են ընդդիմադիրները: Եթե՞ այո, մենք արդյունք ենք այնպիսի ուժերի՝ մասնավորապես, ինչպիսիք են Կորեայում է կամ Թուրքիայում, ապա, անշուշտ, մեր ժողովուրդը նույնպես վախեցած է և ահաբեկված ու ընտրությունների ինստիտուտ ընդհանրապես գոյություն չունի: Քաղաքացիներն ընդհանրապես հնարավորություն չունեն ոչ իրական, ոչ էլ վիրտուալ տարածքում արտահայտել իրենց կարծիքը, և այս տարագայում իսկապես ոչ մի իմաստ չկա սոցիոլոգիական հարցումներ անցկացնելու:

Բայց Հայաստանը, իմ տղավորությամբ, բռնադատություն չէ, այլ ավտորիտար, կոռումպացված ուժերով ղեկավարվող: Ավելի շուտ նման է Լատինական Ամերիկայի կամ ԱՊՀ-ի որոշ երկրների: Ընդ որում, 2011թ. կեսերից (քաղաքացիական պատերազմից և հավաքների ազատությունը չխոչընդոտելու կուրս բռնելուց հետո) Հայաստանը դրսևորում է մեղմ ավտորիտարիզմի նշաններ:

Այս դրամաներում են դժվար են դասակարգել, թե ինչպես են ժողովուրդն ահաբեկում, վախեցնում և սղառնում: Եթե իմ գյուղատեղը մտնի իմ կամ իմ հարեանների տուն և հորդորի քվեարկել իշխանությանը որե՞նք կուսակցության օգտին, ի՞նչ լծակներ է նա օգտագործելու մեզ վախեցնելու համար: «Ձեռքբերում» է այլ կայքերում են կարդում են խիստ ընդդիմադիր կարծիքներ, որոնք արտահայտում են բուհերի դասախոսներ կամ դասական կառույցներում աշխատող շինվածիկներ: Երբեք բոլորը ներկայացնում են իրենց անուց-ազգանուններով: Եթե նրանք վախեցնալից իրենց աշխատատեղի համար, ապա հաստատ նման մեով չէին արտահայտվի:

Երբեմն ասվում է, որ մեր քաղաքացիների մեծ մասը չի հավատում ընտրությունների գաղտնիությանը: Իբր շատ են մարդիկ, որոնք հավատում են, թե քվեախցիկում կա ինչ-որ հզոր անտեսանելի աչք, որը կֆիքսի, թե ինչպես են իրենք քվեարկել: Ինչ թվում է՝ նման մարդիկ Հայաստանում իրականում չկան: Իսկ եթե այդ հեքիաթներին հավատացող մարդիկ, այնուամենայնիվ, մեր երկրում որակ են կազմում, ուրեմն չարժե մեր երկրում անցկացնել ընտրություններ և խոսել ժողովրդավարության ու լեգիտիմության մասին:

ԱՐԱՍ ԱՐԱՐԱՍՅԱՆ

«Եթե մարդուտը չկարողանա ճայներ տանել՝ նրան «ուղի են անելու»

Երեկ Արարատի մարզի Արտաշատ քաղաքում ՀՀ Գերակայացուցիչ Արվան Վարդանյանը, իր մեակերով մանր՝ «Մայրամուտի խաչատուրի խաչերի տվողներին» կոչ արեց իրենց տղամարդու ողես ողահել ու արտաշատցիներին էլ հորդորեց հանգիստ խղճով քվեարկել ՀՀ-ի օգտին ու չվախենալ մարդուտից, քաղաքապետից, գյուղապետից կամ մեկ այլ շինվածիկից, որովհետեւ եթե մարդուտը չկարողանա ճայներ տանել իր կուսակցության համար, հենց այդ կուսակցության տարազույնները նրան «ուղի են անելու»: «Քվեարկեք Դաշնակցությանը, մեր գլխից մազ չի տակասի: Մենք մեր գույնը չենք փոխում ու չենք դավաճանում, մենք անբոխավար չենք: Մենք չենք հիասթափեցնում, մենք ինչ ասել ենք՝ անելու ենք: Մենք Դաշնակցություն ենք, հզոր ու միասնական թե՛նք և մեկ մարդու կուսակցություն չենք: Մենք թշնամի չունենք այս երկրում, բայց կուստեմեր հայ մարդու սղառնացողներին ու ստորացողներին», - հայտարարեց ՀՀ Գերակայացուցիչը:

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

Ի՞նչ անի Սուրիկ հաշատրյանը

«Ի՞նչ անե՞մ իր օգտին էլ քարոզե՞մ», - այսպես անկեղծ դրոջկաց Սյունիքի մարդուտ Սուրիկ հաշատրյանը՝ տատանվելով «Առավոտի» հարցին՝ ինչո՞ւ է հակաքարոզություն անում թիվ 37 ընտրատարածքում մեծամասնական ընտրակարգով տատանվողության թեկնածու առաջադրված Գորիսի նախկին քաղաքապետ Սամվել Հարությունյանի դեմ: Ըստ Սամվել Հարությունյանի՝ Սուրիկ հաշատրյանը մարզում գրառված է ՀՀ-ի, ՀՀ-ի մեծամասնական ընտրակարգով առաջադրված թեկնածուի օգտին քարոզել և իր դեմ հակաքարոզչությամբ: Սուրիկ հաշատրյանը էլ իր հերթին մեղադրանքներ հնչեցրեց Սամվել Հարությունյանի հասցեին, թե իբր վերջինս «դրոջեխով 2 անտաժիստ է»:

Կարդացեք էջ 3:

Պիչակի տակի գեմը գայլերի և բորենիների համար է

ՀԱՕԿ նախագահ Գագիկ Սառուկյանը երեկ մարզաշխարհի Գերակայացուցիչների հետ հանդիպման ավարտին լրագրողներին խնդրեց իրենց մի կարծ մասնական մեծակ թողնել մարզիկների ու մարզիչների հետ՝ մասնագիտական որոշ հարցերի շուրջ գրուցելու համար: Եվ մինչ լրագրողները դուրս կգային դահլիճից, ՀԱՕԿ նախագահն ասաց. «Որոշ լրատվամիջոցներ շտապեցին գրել, թե քարոզարշավի ժամանակ Գագիկ Սառուկյանի պիչակի տակից գեմը է երեսացել: Ես չեմ հրաժարվում: Բայց ուզում եմ իմանաք, որ այդ գեմը ոչ թե մարդկանց, այլ գայլերի և բորենիների համար է»:

Գնդակոծվել է Տավուշի մարզի Դավեղ գյուղը

Երեկ հայ-արքեպեանական սահմանագտու հյուսիս-արեւելյան հատվածում արձանագրվել է հրադարարի ուժեղ խախտման դեմք: Արքեպեանական կողմից տարբեր տրամաշախի հրազենային գեմերից գնդակոծվել են Տավուշի մարզի Դավեղ գյուղի տաշտոյանական դիրքերը, կրակոցներ են արձակվել գյուղի ուղղությամբ: Վնասվել է գյուղի մանկադարձը և մանկադարձի մոտ կայանած «Գազ 53» մակնիշի ավտոմեքենան: Անվտանգության նկատարումներից էլ ենթվել՝ մանկադարձի սաները և անձնակազմը տարահանվել են: ՀՀ ԶՈՒ առաջադարձի ստորաբաժանումների մեղադրանքներ հանադարձապես միջոցառումների արդյունքում հակառակորդը լուել է: Հայկական կողմից տուժածներ և վիրավորներ չկան:

ԲԱՐԻ ԼՈՒՅՍ

Ասուլիս

Այսօր, մանը 13-ին, «Տեսակետ» մանուկ ակումբի հյուրը է Աժ տատանվող թեկնածու Խոսրով Հարությունյանը:

Եղանակ

Երեան + 7 + 23,
Շիրակ - 1 + 17,
Կոտայք - 1 + 17,
Գեղարքունիք - 1 + 17, Լոռի + 3 + 19, Տավուշ + 7 + 21,
Արագածոտն լեռներ - 1 + 17, Արագածոտն նախալեռն. + 5 + 22, Արարատ + 5 + 23, Արմավիր + 5 + 23, Վայոց Ձոր լեռներ - 1 + 17, Վայոց Ձոր նախալեռն. + 5 + 23, Սյունիքի հովիտներ + 9 + 19, Սյունիքի նախալեռներ + 4 + 17

Սյունիքի մարզի թիվ 37 ընտրատարածքը ներառող բնակավայրերի մոտ 70 տոկոսում 50-ից ավելի հանդիմունքներից հետո Գորիսի նախկին քաղաքապետ, այդ ընտրատարածքում մեծամասնական ընտրակարգով առաջադրված թեկնածու Սամվել Գրիգորյանի տղավորությունները եւ դրական են, եւ բացասական: Դրական՝ այն իմաստով, որ բնակչության մոտ, ըստ նրա, դաշտայնություն ունի չի կրտրվել, բացասական՝ որ «Սյունիքի հռչակավոր» մարզպետը «շարունակում է իր ոճին հարկի կանաչականությունները»: Այս ընտրատարածքում մեծամասնական ընտրակարգով լայնաբեր ընթացակարգ է Գրիգորյանից Գրիգորյանի, ինքնաառաջադրված անողջադատության նախկին փոխնախարար Թաթևուհի Գրիգորյանի, ում վարչապետ Տիգրան Սարգսյանը ժամանակին հետադարձ աշխատանքից, ՀԱԿ-ից վերջերս հեռացած, Գորիսի նախկին քաղաքապետ Սամվել Գրիգորյանի եւ նրա երբեմնի տեղակալ, ՀԱԿ-ի կողմից առաջադրված վարսագրատ վարդապարտի միջև:

Սամվել Գրիգորյանը վստահ է, որ մայիսի 6-ին, ի դեմս իր հաղթանակի, այդ ընտրատարածքում «ժողովրդական հաղթանակ» է գրանցվելու, քանի որ «թիվ 37-ում երբեք ու երբեք այն կարծիքը չեն ունեցել, որ սա ընդամենը հաղթանակի լիցիլն է: Ինչու է հաղթանակ՝ կամայականության, անազատության, անբարոյականության դեմ»: Սեր գրուցակիցը շահամայնեց «Առավտի» այն դիտարկմանը, որ ընտրատարաբար խաղաղ է ընթանում, մանավանդ, որ իր տարբեր քաղաքականություններով հայտնի Սյունիքի մարզպետը նախընտրական շրջանում է առավել աչքի ընկել:

«Սամվել Սարգսյանն էլ ոչ մի անգամ չեկավ»

Թիվ 37 ընտրատարածքում ՀՀԿ-ի առաջադրած թեկնածու Գրիգորյանը խուսափում է բանավեճերից

«Իհարկե, բիրտ վերաբերմունքի դրսևորումները շատ չեն: Հատկապես իմ նկատմամբ մի մասն են տրվել, մանավանդ, Գորիս քաղաքում: Լայնադատության շրջանում է, եւ Սյունիքի հռչակավոր մարզպետը արդեն մի քանի օր է, ինչ սկսել է իրեն հայտնի մեթոդներով, ըստ էության, սահմանափակված լիցիլն է: Ինչու է հաղթանակ՝ կամայականության, անազատության, անբարոյականության դեմ»: Սեր գրուցակիցը շահամայնեց «Առավտի» այն դիտարկմանը, որ ընտրատարաբար խաղաղ է ընթանում, մանավանդ, որ իր տարբեր քաղաքականություններով հայտնի Սյունիքի մարզպետը նախընտրական շրջանում է առավել աչքի ընկել:

հավանականությամբ, մտադիր է նախկին Գրիգորյան, մանավանդ Գորիս եւ Սիսիան քաղաքներում, բացակայելու փոխարեն քվեարկել, ինչը մեզ, անշուշտ, թույլ չեն տալու»,- ասաց Սամվել Գրիգորյանը՝ վստահություն հայտնելով, որ այդ մարդիկ գիտակցում են, որ ահաբեկչության, վախի, սարսափի մթնոլորտում, կամայականորեն լիցիլն է: «Դե, իհարկե, հավանում են: Ես ստեղծաբանական կուսակցության նախագահն եմ: Վերջը, մենք էլ ունենք արած գործ, մարզի ամենախոշոր հարկատուն էլ ունի արած գործ,

րեն կարտահայտեն իրենց կամքը»,- գտնում է մեր գրուցակիցը: Հետաքրքիր է, որ քարոզարշավի մեկնարկին Սյունիքի մարզպետ Սուրիկ Խաչատրյանը հայտարարել էր, թե Սյունիքում ՀՀԿ-ն 80 տոկոս մայն թեք է հավաքի, իսկ իհմա արդեն խոսում է 90 տոկոս մայնների մասին: Aravot.am-ը Սուրիկ Խաչատրյանից հետաքրքրվեց՝ ի՞նչ մեխանիզմով է ինքն այդ հաշվարկներն անում: «Հիմա դրա մասին չխոսեմք, ամսի 6-ին կխոսեմք»,- ասաց մարզպետը: Հարցին՝ այդքան շատ եք դատարանական կեղծել, Սուրիկ Խաչատրյանը պատասխանեց. «Չէ, բնավ: Ստեղծ կեղծիք չի լինի: Հնարավոր է չի, որ ստեղծ կեղծիք լինի»: Դիտարկմանը՝ այդ դեմքում ինչպե՞ս է նման հայտարարություններ իրեն թույլ տալիս, մարզպետը հակադարձեց. «Դե, ժողովուրդը ընտրելու է, էլի: Ի՞նչ կա եղտեղ բացահայտելու: Ամենահեշտ, ղրդիմիտիվ բանն ա՛՛ ժողովուրդը գնալու ա եւ ընտրելու»: Հաջորդ հարցին էլ՝ այսինքն՝ Սյունիքում ժողովուրդը այդքան գո՛հ է ՀՀԿ-ից, այդքան շատ է սիրում ու հավատում, Սուրիկ Խաչատրյանը պատասխանեց. «Դե, իհարկե, հավատում են: Ես ստեղծաբանական կուսակցության նախագահն եմ: Վերջը, մենք էլ ունենք արած գործ, մարզի ամենախոշոր հարկատուն էլ ունի արած գործ,

ժողովուրդն էլ տեսնում է մեր արած գործը»: Սամվել Գրիգորյանից հետաքրքրվեցինք նաե՛լ չե՛ն փորձում մյուս թեկնածուների հետ համագործակցության ֆորմատներ գտնել՝ մարզպետի կամայականությունների դեմ միասնական եւ ավելի արդյունավետ դաշտար տանելու համար: Լա տեղեկացրեց, որ տեղական կազմակերպություններից մեկն օրերս բանավեճ է կազմակերպել թեկնածուների միջև, որը հետադարձվել է նաե՛ր համացանցով, եւ ՀՀԿ-ի թեկնածուն չի բարեհաճել անգամ ամսամբ ներկայանալ, բանավեճին մասնակցել է նրա կողմից լիազորված անձը: «Տիրահռչակ ավանդույթը շարունակվում է: Անցած ընտրություններում Սամվել Սարգսյանն էլ ոչ մի անգամ չեկավ, չմասնակցեց, չխոսեց: Հիմա ես բանավեճի իրավեթ են ուղղում ՀՀԿ-ի առաջադրած թեկնածուին, եւ եթե նա չընդունի ու չներկայանա, ապա ինձ թույլ կտան ասել, որ նա դադարեց գիտակցում է, որ ինձ հետ չի կարող բանավեճել»,- ասաց Գրիգորյանը՝ հավելելով, որ մյուս թեկնածուներին եւ բոլոր մտահոգ մարդկանց ինքն առաջարկել է, համատեղ կամ անջատ, անել անենը, որդեսգի ընտրություններն անցնեն ՀՀ օրենքներին համապատասխան: Համագործակցության արձագանքներ չի ստացել: «Ես համոզված եմ, որ ինչպես նախկինում եմ ռեկորդներ գրանցել ընդդիմադիր թեկնածուների շրջանում»,- մայնեթ վստահություն հայտնելով, այս անգամ ես իմ ստացած մայնների թիվը ռեկորդային է լինելու: Ես ունեմ համախոսների լուրջ թիմ, որոնք դատարան են մարտնչել հանուն արդարության»,- վստահ է Սամվել Գրիգորյանը: ԼԵՒԼԻ ԳՐԻԳՐՅԱՆ

Հայ հեղափոխական դաշակցությունը երեկ Արարատի մարզի Արտաշատ քաղաքում էր: Դաշակցության հանրահավաքն այս քաղաքում տեղի ունեցավ թատրոնից հարող տարածքում, ուր, ինչպես մյուս բոլոր մարզային կենտրոններում, արդեն մեծ բեմ էր տեղադրվել, որովհետեւ ընտրողների հետ հանդիմունքն էլի համեմատելի ծրագիր էր հաջորդելու: Ելույթով հանդես եկան ոչ միայն ՀՀԿ խորհրդարանական խմբակցության ղեկավար Սամվել Գրիգորյանը, Արմեն Ռուստամյանն ու կուսակցության քարոզչության ղեկավար Սամվել Գրիգորյանը, այլեւ այդ ընտրատարածքում ՀՀԿ կողմից մեծամասնական ընտրակարգով առաջադրված թեկնածու Սամվել Գրիգորյանը: Մասնավորապես Արմեն Ռուստամյանը իր ելույթում շեշտեց, թե ընտրություններին քիչ օր է մնացել, արտաշատցիներն էլ արդեն տեսել են ընտրություններին մասնակցող քաղաքական ուժերին, ծանոթ են նրանց ծրագրերին ու մտադրություններին, նաեւ հայտարարեց, թե արդեն հաստատվել է, որ ՀՀԿ-ն իր ներկայացրած ծրագրով մրցակցությունից դուրս է: «Մենք ունենք մրցունակ, արդար ու բարեկեցիկ երկիր կառուցելու ծրագիր, որը հիմնված է արդարության ու ազատության սկզբունքների վրա»,- հայտարարեց Արմեն Ռուստամյանը: Լա հակիրճ անդրադարձավ այդ ծրագրի մասնավորապես սոցիալ-տնտեսական հատվածներին՝ համարելով, որ այդ խնդիրները սրացված զգացվում են նաեւ Արարատի մարզում եւ Արտաշատում: Լա հայտարարեց, թե վերջիններիս թիվ մեկ խնդիրը աշխատատեղերի բացակայությունն

ՀՀԿ-ն իր ներկայացրած ծրագրով մրցակցությունից դուրս է երեկ Արտաշատում հայտարարեց ՀՀԿ ներկայացուցիչ Արմեն Ռուստամյանը

է, ու խոստացավ, որ Դաշակցությանը՝ ԱԺ-ում մեծ ներկայության դեմքում այդ կուսակցությունը ծրագրում է 200 հազար աշխատատեղ բացել, նաեւ շեշտակիորեն բարձրացնել աշխատավարձերը՝ 500 հազարից ոչ փոքաս, կենսաթոշակները՝ ներկայիս 31.255 դրամի փոխարեն սահմանել 63.000 դրամ, ամեն տարի 5-6 հազար անհատույց բնակարան կառուցել սոցիալապես անապահով մարդկանց եւ երիտասարդ ընտանիքների համար, ամեն մի երեխայի համար նույնպես սահմանել 20 հազարական դրամ, իսկ 4-ից ավելի երեխա ունեցողներին 80 հազար դրամ նույնպես հատկացնել: Արմեն Ռուստամյանը խոստացավ, որ այս ծրագիրը իրատեսական է, եւ Դաշակցությունն իր ծրագրում մատնանշել է նաեւ դրա համար անհրաժեշտ ֆինանսավորման աղբյուրները: Լա նաեւ հայտարարեց. «Մենք՝ որդես սոցիալիստական եւ հեղափոխական ուժ, երաշխավորելու ենք հեղափոխություն»՝ նկատի ունենալով ՀՀԿ-ի նախընտրական ծրագիրը, որը, նրա ասելով, Հայաստանի հասարակության համար ապահովելու է տարածաշրջանի երկրներից չզիջող կենսամակարդակ, իսկ որոշ երկրներից նաեւ առաջ է լինելու: Պատգամավորը նաեւ ամեն տարի հասարակությանը հաշվետու լինելու խոստում տվեց ու կոչ

արեց ընտրել ՀՀԿ-ին. «Այո ասեմք Դաշակցությանը, որդեսգի վերադարձնենք մեր արժանապատվությունը, մենք ասում ենք, որ ՀՀԿ-ի հաղթանակի դեմքում հաղթելու է հայի այն տեսակը, որը երբեք գուխը չի խոնարհում եւ դատարան է կերտել ազատ, անկախ ու միացյալ Հայաստան»: Արմեն Ռուստամյանը էլ հայտարարեց, թե մայիսի 6-ին ընտրությունները վերջանալու են, ու ընտրություններին աշխարհի վերջը չեն, մարդիկ դեռ կանգնելու են իրար կողքի եւ հիշեն, թե ով ինչու է իրեն դառնել այս ընթացքում: Լա ասաց, թե բոլորս ՀՀ քաղա-

խոսում է հանդուրժողականությունից, ազատ ու արդար ընտրություններ անցկացնելուց, ընտրակաշառքը բացառելու կարևորությունից, բայց ի՞նչ է կատարվում ներքեում: Կա՞ մեկը, որ չգիտի, թե ինչ է կատարվում: Իրենց շահակցողների տեղ դնողների համար հայտարարում են, որ ներքեում համատարած 10 հազար դրամ ընտրակաշառքի խոստում ու բաժանում է: Մարզպետերը, գյուղապետերը, իրավապահները մարդկանց կանչում են, վախեցնում, ստիպում են աշխատել իշխանության համար: Իշխանություն ասելով՝ նկատի ունեն գործող կապիցիան: Ցուցակներ են կազմում, անձնագրերի դատեմենտներ են հավաքում, ասում են՝ քեզ, քո բարեկամին գործից կազատեմք, կդատեմք: Անհնազանդներին հարկային ու ոստիկանություն են կանչում, գույքահարկ ու վարձավար են գեղչում»: Իշխանություններին ու նաեւ իշխանության մեծամասնական այն թեկնածուներին, որոնք, Արմեն Վարդանյանի ասելով, կարծում են, թե իրենց ամեն ինչ թույլատրելի է ու մարդկանց են ստորացնում, կոչ արեց՝ «հանգստացեք: Հանրապետության նախագահի խոսքերը ձեզ չեն վերաբերում: Թե՛՛ նորից ուզում եք մեր երկիրը ցնցումների մեջ գցել, արտաքին ուժերի նշումների դուրս բացել: Թե՛՛ մտածում եք՝ ինչպե՛ս երկիրը թույլ լինի, եթե մեր գործերն աշկանգն: Սա մեր անձնական ընտրությունը չէ: Սա համարյաբոլորական ընտրություն է, որտեղ որոշվելու է, թե հաջորդ 5 տարին որ ուժերն են կատարելու երկիրը, ու ինչ ուղղությամբ է Հայաստանը շարժվելու»: ԼԱՄԻՐԱ ՄԱՄԻԿՈՆՅԱՆ

Ո՞վ է վերահսկում «Ռուսաստանյան շենգեն» վիզայով ՅՅ-ից հեռանալու բիզնեսը

Հարյուրավոր ՅՅ քաղաքացիներ ՌԴ-ում գործող եվրոպական դեստանատներից «շենգեն» վիզաներ են ստանում՝ մեկ օր անգամ Ռուսաստանում չլինելով:

Սրանք այն քաղաքացիների փաստաթղթերի դեստանատներն են, որոնք օգտվել են Ռուսաստանյան «շենգեն վիզայի» ծառայությունից:

Այս օրերին իրավապահ մարմինների աշխատակիցները վրիպել են List.am կայքում տեղադրված մի քանի հայտարարություններ, որոնց հեղինակները, մեղմ ասած, հանցանք են գործում, էլ չենք ասում, որ մեծ գումարներ աշխատելով՝ մեր երկրից համակարգված արտագաղթ են կազմակերպում:

Կեղծանունների տակ թաքցված որոշ մարդիկ, հազարավոր եվրոների դիմաց, ՅՅ քաղաքացիներին առաջարկում են «շենգեն» վիզաներ: Սակայն եթե մինչ այս «շենգեն» վիզայի գործ անողները մեր երկրում գործող եվրոպական երկրների դեստանատների միջոցով էին «շենգեն» դասավորում, ադա այժմ միջնորդները խոստանում են այդ վիզաները «սարքել» Ռուսաստանի Դաշնությունում գործող դեստանատներում: Այսինքն՝ Հայաստանում բնակվող եւ իր կյանքի ընթացքում Ռուսաստանի երես չտեսած ՅՅ քաղաքացիները կարող է հեշտությամբ վիզա ստանալ, ասենք՝ Ռուսաստանում Լեհաստանի դեստանատից: Հայտարարության տեքստի համաձայն, հայաստանցի վճարելով 4500 եվրո, կստանա եվրոպական իր Գախընտրած երկրի մուտքի արտոնագիր: Հայտարարության հեղինակները 100 տոկոսանոց երաշխիքներ են խոստանում: Երբեք այնքան վստահ են գործը գլուխ բերելու հարցում, որ անգամ գումարը ոչ թե գլխանց են վերցնում, այլ անձնագրում վիզայի արկարարության դեմքում: ՅՅ քաղաքացուց նույնիսկ չի տրամադրվում Ռուսաստան մեկնել. անձնագիրը տանում են, վիզան խփում ու բերում: Այս մանրամասները նշանակում են, երբ List.am-ում նշված axrana31@mail.ru և shengenv@yahoo.com էլեկտրոնային հասցեներով ցամակ գրեցիներ հայտարարության հեղինակներին: Նշելով, որ ցամականում են «շենգեն» ստանալ, հետաքրքրվեցի, թե ինչքա՞ն գումարով են գործը սարքում, որքա՞ն

մանանակում վիզան տատարաստ կլինի, արդյոք որեւէ խնդիր չէ՞մ ունենա իրավապահների հետ սահմանը հատելիս եւ այլն: Հարցրել էի նաեւ, թե ինչով ՅՅ քաղաքացի՝ ինչո՞ւն է մեկնում եւ այլ երկրի դեստանատներն ինձ վիզա տան, երբ ո՞չ ՌԴ-ում գրանցում ունեն, ո՞չ էլ ժամանակավորապես բնակվում են այնտեղ: Ակտենք, որ սրանք այն կարելու տարածանքներից են, որոնց անկայության ռարագայում միայն շենգենյան երկրների մասին օրենքը թույլ է տալիս այդ երկրում գործող դեստանատներից «շենգեն» վիզա ստանալ, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Հայաստանում տվյալ եվրոպական երկիրը երկաթուղային շրջանում չունի: Առաջին ցամակիս տատարաստներից, որ վիզան բացելու են Ֆինլանդիայի դեստանատները, բանի որ մեր երկրում Ֆինլանդիան չունի երկաթուղային շրջանում: «Դրա համար մեր անձնագիրը ուղարկում ենք Մոսկվա՝ վիզան խփում են: Եվ դուք վճարում եք 3400 եվրո»: Սակայն երբ անվտանգության

հետ կապված երաշխիքներ ուզեցինք եւ հիշեցինք, որ հայտարարության մեջ նաեւ եվրոպական այլ երկրների մասին է խոսք գնում, ծրույալ միջնորդը տատարաստեց. «Ուրեմն շենգեն վիզան բացվում է մեկ անվա ընթացքում, գումար չէք տալիս, վիզան քսերոքս են անում՝ տալիս, դուք նշում եք իսկությունը, նոր վճարում: Ինչի՞ մեք մեզ որոք-լեմ տխրի սարքեր, վիզան բացվում է տվյալ դեպքում ազատ տեղ ունեցող դեստանատները»: Մեկ այլ՝ «անձնագրի առաջարկով» հանդես եկող միջնորդ էլ ընդամենը 2800 եվրոյով է գործը դասավորում՝ խոստանալով 1 անվա ընթացքում մեզ ուղարկել եվրոպա. «Ավզում վճարում եք գումարի ընդամենը 10 տոկոսը, իսկ մնացածը՝ վիզան ստանալուն թե՛», - խոստանում է «շենգենի «մասնագետը»: Դժվար թե այս ամենի մասին մեր իրավապահ մարմինները տեղյակ չլինեն, հատկապես՝ որ հարցն ուղղակիորեն առնչվում է մեր երկրի ազգային անվտանգությանը: Դատելով «շենգենի գործ» անողների անվախ եւ բացահայտ գործելու հարցը՝ կարելի է ենթադրել, որ նրանք էլ իրենց հերթին անվտանգության երաշխիքներ են ստացել ՅՅ իրավապահ մարմիններից: Հակառակ դեպքում մեր երկրի սահմանադրության մոտ թեպե՛ր գրե՛ր տարրական հարց առաջանար, թե իր անձնագրում ոչ մի անգամ Ռուսաստանի մուտքի կնիք չունեցող ՅՅ քաղաքացի

ինչո՞ւն է «շենգեն» վիզան ստացել Մոսկվայում գործող եվրոպական երկրների դեստանատներից: Այն դեպքում, երբ դեստանատում մտնելու համար անձի երկաթուղային հիմնականում տարտադիր է: «Առավոտի» արդյունքների հավաստմամբ՝ այդ ճանապարհով վերջին շրջանում արդեն իսկ «շենգեն» վիզա են մեք բերել եւ Հայաստանից հեռացել են հարյուրավոր ՅՅ քաղաքացիներ: Երբեք գործերը միջնորդները դասավորել են ՌԴ-ում գործող իտալացի, Լեհաստանի, Ֆինլանդիայի, Գերմանիայի դեստանատներում: Ներկայումս մեր մեքի տակ են մի շարք անձանց անձնագրերի տատաններ, որոնք Հայաստանից ընդմիջտ մեկնել են մեր նշած ճանապարհով: Երբեք մեկնելու սահմանադրությունը, որոնք ազգային անվտանգության աշխատակիցներ են, սահմանի վրա «շենգենացի», հարցու-փորձ չեն արել: Նույնիսկ վիճակագրական տվյալներ են փաստում, որ մեր երկրից նոր թափով արտագաղթ է սկսվել: Միգրացիոն ռեսուրսային ծառայության տվյալների համաձայն՝ անցյալ տարվա 11 ամիսների ընթացքում մեր երկրից մոտ 66 հազար մարդ ավելի է մեկնել, քան ժամանել: Որոշ հաշվարկներով էլ, 2011-ին Հայաստանից վերջնականապես արտագաղթել է 45 հազար քաղաքացի: Եթե արտագաղթի այս տեմպերը շարունակվեն, ադա հանում Հայաստանի կայուն զարգացման ռազմավարությունը որդեգրած ՅՅ կառավարությունը ընդամենը մի քանի տարի հետո թեպե՛ր սկսի ծրագրեր մշակել դատարկ Հայաստանը բնակեցնելու: ԼՈՒՍԻՆԵ ԲՈՒԴԱԴՅԱԼ

Նորք-Մարաշում գործող տուճ-ինտերնատի մոտ 90 տարեց բնակիչներից զրկում են ընտրելու իրավունքից: Երանց անձնագրային բաժանմունքում մերժել են ինտերնատում գրանցվել, տատանաբանելով՝ զննցել, ընտրություններից հետո կզարք: «Մեզ չեն գրանցում, ձայնագրի են դարձել: Եկել, ընդունվել ենք՝ դեռ չեն գրանցել, հիմա էլ տատանում են, չեն գրանցում: Ես ոչ մի տեղ գրանցում չունիմ, տունը վաճառել են, ինձ էլ դուրս են երել: Ես մարդիկ հաց ու ջուր են տալիս, անեն ինչով բավարարում են, հիմա էլ ստեղծել են ինչի՞նք՝ ո՞ր երթանք: Իրանք աթոռ ունեն, դայիմ նստած են այստեղ վրա, ես էլ ծեր, 82 տարեկան կին եմ, ընձի ո՞ր վոնդեն: Տճեն վոնդից, քաղքից էլ վոնդեն: Ձայնից էլ են զրկում», - «Առավոտի» հետ զրույցում դժգոհեց ինտերնատի բնակիչ Մարուսյա Սարգսյանը: Ինտերնատի մեկ այլ բնակիչ՝ Գոհար Ստեփանյանն էլ գրանցում ունի, բայց ոչ երեսնում, եւ քանի որ 2001 թվականից բնակվում է Նորքի տարեցների տուճ-ինտերնատում, ուզում է այստեղ գրանցվել եւ իր բնակության վայրում ընտրել իր տարածքի տատանաբանությունը, սակայն անձնագրային բաժնից նրան հորդորել են զնալ իր մարզում ընտրություն կատարել: Թե ինչո՞ւ մոտ 90 տարեցներ,

Մերանոցի բնակիչների համար ընտրությանը մասնակցելը խնդիր է

Երանց հորդորում են Նորքից գնալ-հասնել Մալաթիա, Ավան կան մարզեր՝ բնակության հասցեների տեղանասերում ընտրությանը մասնակցելու

տարիներ շարունակ բնակվելով ինտերնատում, այսօր փաստացի գրանցում չունեն, «Առավոտի» հարցին ինտերնատի աշխատակիցներից մեկը վստահեցրեց, որ տնօրինությունը 2 ամիս է՝ փոխվել է. «Ես չգիտեմ՝ ինչո՞ւ նախկին տնօրենը չի գաղվել այս մարդկանց գրանցելու խնդրով»: Ինտերնատի աշխատակցի ներկայացմամբ՝ դեռ մեկ ամիս առաջ են դիմել անձնագրային բաժնի տարածքային բաժանմունք, որտեղ մշտապես մզմզել են, իսկ արդեն ընտրությունների նախաշեմին ընդհանրապես հրաժարվում են գրանցել: «Մեզ ասացին, իբր թե իրենց վերեւներից հրահանգված է խմբակային գրանցում չանել, բա այս մարդիկ ընտրությունից զրկվե՛ն: Եթե մարդը բնակվում է մեզ մոտ, իրավունք ունի փաստացի գրանցվելու: Բնակիչներ կան, ճիշտ է, գրանցում ունեն, բայց քաղաքի տարբեր մասերում, իսկ տնօրինությունն էլ վիճակի չէ 90 հոգուն տանել Դավիթաշեն, Ավան կան մեկ այլ տեղ, որտես-

զի նրանք կարողանան քվեարկել»: Այս առնչությամբ ՅՅ ոստիկանության անձնագրերի եւ վիզաների վարչության ղեկավար Բոչարյանը մեզ հայտնեց, որ այն ծերերը, որոնք երեսն համայնքից դուրս են գրանցված, կարող են լրացուցիչ ցուցակներով մասնակցել ընտրությանը, սակայն նրանք, որոնք երեսնի գրանցում ունեն, օրենքը թույլ չի տալիս լրացուցիչ ցուցակներով մասնակցել ընտրությանը, եւ նրանք թեպե՛ր իրենց գրանցման վայրում ընտրություն կատարեն: Իսկ մեծամասնական ընտրությանը մասնակցելու համար, տարրն Ք-

չարյանի խոսքերով, տարտադիր փաստացի գրանցում է անհրաժեշտ. «Մերերը, երբ իմացել են, որ փաստացի գրանցման համար թեպե՛ր նախկին բնակության վայրի գրանցումից դուրս գան, ադմոկ են բարձրացրել: Փաստացի գրանցում կատարելու համար 8-10 օր է տատանվում: Անձնագրային բաժանմունքը շուտով ցուցակները տողազրելու է եւ չի հասցնի փաստացի գրանցումներ կատարել: Այդ խեղճ ծերերին լցնում են անվտանգ, բերում, որ ուղղորդված ընտրություն անեն»: Ինչ վերաբերում է ինտերնատի տնօրինության՝ փաստացի գրանցման համար մեկ ամիս առաջ դիմելու ու մերժվելու, տարրն Քոչարյանն ասաց. «Ինչ-որ մեկը եկել է ու ցուցակ ներկայացրել, ասելով՝ բոլորին գրանցեք, մերոնք տատանվել են լրագրագիր, լրագրագիր չեն ներկայացրել՝ մերոնք էլ չեն գրանցել»: ՆԵԼԼԻ ԲԱԲՅԱԼ

ԷԶԻ ԳՈՐԾԸՆԿԵՐՆ Ե

Հնարավոր է՝ կանանց բռնցքամարտում էլ օլիմպիական խաղերի մասնակից ունենանք

Այս ամիսը հետ անսովոր այս մարզաձևի Եվրոպայի 30-րդ օլիմպիական խաղերի ռիեթում շեմոլիմպիական տիտղոսի համար ղայթարելու են երեք բաշային կարգերում՝ 51, 60 և 75: Իսկ դեղի Լոնդոն տանող միակ ճանապարհը կին բռնցքամարտիկների համար անցնում է Չինաստանով, որտեղ մայիսի 10-ից 20-ը կայանալու է աշխարհի կանանց առաջնությունը:

Չոցներ եւ մրցակցություն է հարկավոր: - Համաձայն են: Կանանց բռնցքամարտը մեր հանրապետությունում առայժմ թեմական ֆինանսավորում չունի: Այն դեպքում է ֆեդերացիան: Իսկ բաշային կարգերում մրցակցություն խնդիր, իրոք, գոյություն ունի: Այդ բացն առայժմ աշխատում ենք լրացնել մարզումների եւ հավաքների ժամանակ տղաների էլ ներգրավելով: Լրանք շատ են օգնում: - Այդպես երկար է շարունակվել: - Առայժմ կոնկրետ ոչինչ ասել

չեն կարող: Ուզում ենք անել մեզանց կախված ամեն բան, որդեսզի գոնե եկող տարվանից կանանց բռնցքամարտն էլ թեմական ֆինանսավորվի: - Ի՞նչ ասել է՝ հնարավոր ամեն բան: - Հիմա մեր երկու աղջիկներ՝ 60 կգ բաշային Արմինե Սինաբյանը եւ 75 կգ բաշային Աշխեն Սինոնյանը ղատարաստվում են մեկնել աշխարհի առաջնություն: Եթե նրանք այնտեղ հաջող հանդես գան, արդյունք ցույց տան, կարծում են, դա եկող տարվանից ղետությունից համաղատասխան

վերաբերմունքի հիմք կլինի: - Իսկ աշխարհի առաջնությունում, որտեղ նաեւ օլիմպիական ուղեգրեր են խաղարկվում, մեր աղջիկները վարկանիշ մեղք բերելու հնարավորություն ունեն: - Պիտի ղայթարեն: Օրինակ՝ Արմինեն Եվրոպայի անցած տարվա առաջնության եզրափակչի մասնակից է: Եվ նրա հետ, հասկանալի է, որոշակի հույսեր կաղում ենք: Բայց դա չի նշանակում, թե Աշխենը հենց այնղես է մեկնում մրցակայր: - Օլիմպիական ուղեգիր նվաճելու համար Չինաստանում ի՞նչ տեղ ղետք է զբաղեցնել: - Գիտե՞ք, հաշվարկը կանանց բռնցքամարտում մի փոքր այլ կերղ է ընթանալու: Չինաստանում յուրաքանչյուր բաշային կարգում տարբեր աշխարհամասերի տարբեր քանակությանը վարկանիշային տեղեր են հատկացված: Մենք Եվրոպայացի ենք Եվրողան, որին հատկացված է երեքական ուղեգիր: Զետեաբար, մեր աղջիկներն իրենց բաշային կարգերում ղիտի առնվազն եվրողանի մեջ տեղ զբաղեցնեն երեք յավազույնների մեջ:

ԱՇՈՏ ՀԱԿՈՒՅԱՆ

Արոնյանն ու Կրամնիկը լրացուցիչ ղարտիա խաղացին

Գրոսմայստերներ Լեոն Արոնյանի եւ ռուսաստանցի աշխարհի ճախկին շեմոլիմպիական Կրամնիկի միջեւ Յուրիխում ընթացող ընկերական մրցաշարի շորորղ ղարտիայում մրցակիցները բաժանեցին միավորը եւ հաշվի մեջ հավասարակշռությունը՝ 2:2: Բայց մրցակիցներն առաջին անգամ միավորը բաժանեցին ճախատեսված երեք ժամից շուտ, եւ մրցաշարի կանոնակարգի ղահանջի համաձայն՝ գրոսմայստերները նույն օրը արագ շախմատի մեկ լրացուցիչ ղարտիա խաղացին: Այստեղ հաջողությունն ուղեկցեց սետրոլ հանդես եկած հայ գրոսմայստերին, սակայն այղ հաշվի շանղորաղաղավ մրցամարտային ընդհանուր հաշվի վրա: Հաջորղ ղարտիան կայանալու է աղրիի 27-ին:

Վախեցնում են ուկրաինացի գեղեցուկներոլ

Ֆուտբոլի Եվրողայի առաջնության մեկնարկից առաջ Հոլանդիայի կենտրոնական հետոստալիքներոլ գոլազղային մի տեսաղոլակ է ցուցաղղվում՝ «Լրան տանը ղահիր» անվանումով, որտեղ հոլանդուիներին կը շարվում իրենց տղամարղկանց համոզել, որղեսզի նրանք շեմեկեն Ուկրաինա: Պատճաղը ավելի բան հասկանալի է. Ուկրաինայում գեղեցիկ աղջիկները շատ-շատ են: Ուկրաինայի ԱԳՆ-ն այս կաղակցությանը յիստ անհանգստացած է, իսկ Հոլանդիայում Ուկրաինայի դետղանց այղ երկրի ֆուտբոլի ֆեդերացիայից ղահանջել է միջոցներ մեոնարկել տեսաղոլակը, շրջանաղղությունից հանելու համար՝ այն համարելոլ «Ճվաստացնող եւ մարղու իրավունքներոլ ոտնահարղղ»:

Ա. Հ.

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Ցերեկույթ, որ վարեց հորեյարը

«Ազգային գրաղարանային շաբաղթակ» շրջանակներում Երաժշտաղիտակյան գրաղարանի կողմից կազմակերղված հերթական միջոցաղումներից մեկը, որ կայացավ օրերս, նկիրված էր ղորոֆետոր, երգիչ, կոմղղղիտոր, ՀՀ ղետական մրցանակի դափնեկիր, ՀՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ Արզաս Ոսկանյանի ծննղյան 65 եւ ստեղծագործական գործունեության 60-ամյակին: Ցերեկույթն ուղեկցվեց ցուցահանղեսոլ, որտեղ երկայացվեցին կոմղղղիտորի կյանքին ու գործունեությանը նկիրված նյույթեր: Ընդհանրակա խոսքով հանղես եկավ Երաժշտաղիտակյան գրաղարանի տնօրեն Գոլո Լահատակյանը:

Միջոցաղումը վարում էր հորեյարը, որը հակիրճ երկայացրեց կյանքի, ստեղծագործական գործունեության անցած ուղին: Համերգային կատարումներոլ հանղես եկան ղորոֆետորի սաները: «Պատարագ» երգչախմբի կատարմամբ հնչեցին հատվածներ կոմղղղիտորի «Պատարագից»: Ցերեկույթն ավարտվեց ղորոֆետորի ելույթով, տիկնոջ՝ Քնարիկ Ցեր-Սինոնյանի նվազակցությանը:

«Խորիղղարանական ընտրությունները ճախագահական ընտրությունների գլխավոր «ոեղեսիցին» գործընթացներն են»,- այս կարծիքն է Հայաստանի Մարքսիտական կուսակցության ճախագահ Դավիթ Հակոբյանը, ըստ որի՝ այստեղ է վեոլում այն, թե ով ինչ «բաշային կատեգորիայի» է ղատկանում քաղաքական ոլորտում, ինչ գաղափարական կարողություններ ունի, եւ թե ինչղես է արծեոլրվում հասարակության կողմից:

«Այսօր վտանգված է հայկական քաղաքակղղությունը: Ոչ մի գաղափարական սույթեկտ, կուսակցություն, բացի դատարկ սոցիալական յոստումներից, դատարկ մտահոգություններից՝ հայ ժողղղի հանղետ, ավելին չի տալիս: Ես դեմոկրատիայի գաղափարական ինստիտուտից շեմ օգտվում, այն համարում են անարղյունավետ, որովհետեւ, բացի արղրական 5 ղողեսանց ճաղից, հասարակությանը ոչինչ ավելին չեն կարող մատուղել: Այս ղարագայում ես իմ տակտիկական գինանցում ընղղրկել եմ բուոհիմնարկների, հիմնարկ-մեոնարկությունների, դղրոցների, մտավորականության եւ ժողղղի համատեղ հանղիղումները»,- նշեց Հայաստանի գլխավոր մարքսիտղղ հայտարարելոլ, որ ինքը քաղաքական գործիչ մրցակից չունի: Լա համոզված է՝ ժողղղիղն իրեն ձայն կտա, մնում է միայն տեսնել, թե ինչղես կհարգեն

«Գեներալի ոեղեսիցիա»՝ ըստ մարքսիստի Դավիթ Հակոբյանը կառաջաղղվի ճաեւ ճախագահական ընտրությունների ժամանակ

իշխանությունները ժողղղի կարծիքը: «Այսղես թե այնղես՝ 41-րղ մանղատը կվերցվի Դավթի կողմից՝ գաղափարական ղայթարոլ ու այն կլինի մարքսիտական մանղատ, որը կարող է ճակատագրական նշանակություն ունենալ»,- հայտարարեց Հակոբյանը: Իսկ թե ո՞ն է մրցակից համարում՝ Մարքսիտական կուսակցության առաջնորղը նշեց.

«Օրինակ, Հակոբ Հակոբյանին «Պիվի Հակոբին» քաղաքական գործիչ շեմ համարում: Բացի այղ, եւ Սղարտակ Հարությունյանը, եւ Հակոբ Հակոբյանը մտել են ընտրարղավ Սահմանաղղության 65-րղ հողվածի ոտնահարմամբ, նրանք գրանցվելու իրավունք չունեին: Լրանք՝ որղես քաղաքական գործիչ, ժողղղի հոգու դավթարում էլ չկան, հատկաղես «Պիվի Հակոբը» ժողղղի կողմից «ղեր-

տնա նոն գրաղա ե»: Հարցին՝ ի՞նչ է մտածում Հակոբյանը ճախագահական ընտրությունների մասնակցելու մասին արված իր հայտարարության մասով, կարղ Մարքսի հայ հետեղրղը նշեց. «Կրկում եմ՝ այս ընտրարղավ ինձ համար «գեներալի ոեղեսիցիա» է ճախագահական ընտրություններից առաջ, ես իմ յոսքի տերն եմ: Գաղափարական առումով էլ ինձ համար մրցակիցներ չկան՝ ոչ տատանամաղղության, ոչ էլ գրագիտության իմաստով: Իսկ կաղիտալի եւ քաղաքական բոնաղարտիզմի իմաստով, իհարկե, վտանգավոր աղյուղներ են Հայաստանի Հանրաղետության երկրորղ եւ երրորղ ճախագահները, որովհետեւ Հայաստանում իշխանավղղությունը միշտ էլ կատարվել է «վերեից»՝ քաղաքական ավանղյուղիզմի, ղատլամենտական տեղրիզմի, ղատլատական հեղաշրղումների եւ բոնաղարտության սկզբունքներոլ»:

ԵՎԱ ՀԱԿՈՒՅԱՆ